

Edellisen johdosta: KML:n korvausjärjestelmä ei poikkea Lunastuslaista

Kirjoittaja luulee virheellisesti, että kiinteistönmuodostamislaissa olisi lunastuslaista poikkeava korvausjärjestelmä. KML 200 §:ssä mainitaan ainoastaan arviointimenetelmät, joiden avulla määritellään täysi korvaus, joka lunastettavan omaisuuden omistajalla on oikeus saada.

Kirjoituksessa todetaan, että jos omaisuudesta maksetaan käyvän hinnan mukainen korvaus, niin periaatteessa sillä pitäisi saada samanlainen omaisuus sijaan, mutta käytännössä näin ei kuitenkaan tapahdu. Minusta lausuma sisältää sisäisen ristiriidan. Jos jälkimmäinen väite samanlaisen omaisuuden sijaan saamatta jäämisestä pitää paikkansa, niin kysymyksessä ei voi olla lainsäädäntömme edellyttämä käyvän hinnan mukainen korvaus. Kirjoittajan näkemys on tueksi esittämä esimerkki ja perustelu vakuutusyhtiöltä autosta saatavasta korvauksesta on paitsi harhaanjohtava, myös virheellinen: riippumatta vakuutusyhtiöltä saamasta korvauksesta auton omistajalla on aina oikeus vaatia kärsimästään menetyksestä korvausta vahingon aiheuttaneelta.

Kirjoituksessa viitataan KoO:n ratkaisuun 1985 II 21 sen seikan tueksi, ettei allekirjoittaneen mainitsemaa LunL 32 §:n säännöstä, oikeastaan siinä mainittua oikeusohjetta, voitaisi noudattaa tontinosan lunastuksissa. Kirjoittajalta on jäänyt havaitsematta useitakin seikkoja. Lunastuslaissa tuolloin ollut 97.3 § on kumottu, eikä LunL 32:n viittaus 31 §:ään koske ainoastaan 31.2 §:n tarkoittamaa arvoneikkaustapausta, vaan myös 31.1 §:ssä säänneltyä tilannetta. Niinpä lunastusmenettelyssä käytetyt vertailukaupat, joissa pohdittiin pientalon rakennuspaikan hintoja asemakaava-alueen ulkopuolella, näyttäytyvät oudoilta, Omakotitalokiinteistö on asemakaava-alueella menettänyt itsenäisen kiinteistön asemansa sen yrityksen vuoksi, jonka toteuttamiseksi lunastus toimeenpannaan. Jo LunL 31.1

§:stä seuraa, ettei tästä johtuvaa omaisuuden arvoa alentavaa vaikutusta saada ottaa huomioon.

Vertailukaupat, oikeastaan niiden huomiotta jättäminen, ovat muutoinkin mielenkiintoisia. Samalla rakennuspaikalla, lunastettavana olevan kiinteistön vierestä tehdyn kaupan toimitusmiehet jättivät huomiotta sillä perusteella, että lunastajan siitä maksama hinta ylitti selkeästi käyvän hinnan. Mitähän lunastuslainsäädännön periaatetta ilmentää se, että lunastuksen kohteeksi joutuneen saamasta laskelmallisesta hinnasta vähennettiin lunastajalle rakennuksen purkamisesta aiheutuneet kustannukset?

Kirjoittaja ei näytä lainkaan tuntevan KoO:n myöhempiä ratkaisuja 1990:112 ja 2003:114, joissa molemmissa oli esillä asuntotakuuta koskevan säännöksen soveltaminen. Kysymyksessä ei ole mikään pakkolunastuksissa sovellettava uusi periaate, vaan se on lausuttu jo vuoden 1898 pakkolunastuslain 8 §:n 3 momentissa.

Olen edelleen sitä mieltä, että LunL 32 §:n säännös ilmaisee sen, mitä lainsäätäjällä pitää lain mukaisena täytenä korvauksena, kun lunastuksen kohteena on pääasiallisesti asumiseen käytetty omaisuus.

VESA MAJAMAA
OTT, ympäristöoikeuden
professori

Lauri Matilan muistoksi
17.7.1937 – 30.8.2006

Oulun Yhteislyseota samanaikaisesti käytiin, keskikouluu, lukiota. Valkolakit sieltä saatiin.

Häivyyit sitten vähin äänin tiedekuntaan korkeampaan, painoit päähän tupsulakin. Sitten töihin maata mittaan.

Mittakonttorissa Kainuun aloitit ja viivyit kauan, sitten saimme Sinut Ouluun maantietoimituksi jatkamaan.

Sitten kerran kohtasimme, vuotten jälkeen tapasimme virantoimituksessasi – paremmin ei käydä voisi.

Siitä alkoi yhteistyömme kruunua kun palvelimme – kumpikin vain tahollamme.

Sovitellen työsi hoidit, järkevästi perustelit vaikeatkin päätöksesi, miettimäsi ratkaisusi.

Ymmärsit ja kuulit muita, keskustelit, heitit huulta, tulit toimeen kaikkein kanssa vapaalla ja virkatöissä.

Luonteeltansa vaatimaton kiilannut et eturiviin. Kiireiset ja tärkeet saakoon astuu ensimmäisnä esiin.

Sydän sykki lämpimästi, omaan tahtiin tykytteli. Vointias' et valitellut, toisten murheet oot vain kuullut.

Hyvällekin sydämelle parhaallekin ihmiselle tulee joskus kaiken loppu jälkeenjääneille vain kaipuu.

Entä miten Voitto-koira jaksaa lähtöäsi surra? Ymmärtääkö hänkään tätä, voiko isäntä näin jättää?

Kaipaamme ja muistelemme pidettyä ystäväämme. Kuinka lyhyt onkaan elo, kuinka nopee kaiken kuolo:

Maalla syntyi maata mittas' maahan päätyi mainen matkas'.

Tyrnävä 2.9.2006
Olavi Merjanaho

Kirjoittaja on eläkkeellä oleva Oulun tiepiirin maanlunastusinsinööri. Hän on Lauri Matilan koulutoveri Oulun yhteislyseosta ja sittemmin heitä ovat yhdistäneet lukuisat tiehankkeet, joissa kirjoittaja on edustanut tiepiiriä ja Lauri Matila toiminut toimitusinsinöörinä.

**Savon maanmittari on poissa
Pauli Valjus
11.4.1917–9.8.2006**

Maanmittausinsinööri ja Viipurin poika **Pauli Valjus** kuoli 9. elokuuta korkeassa 89 vuoden iässä sairastuttuaan äkillisesti. Pauli Valjus muutti Savonlinnaan vuonna 1950. Hänen piiriinsä kuului Heinävesi, Enonkoski, Rantasalmi sekä osa Savonlinnaan ja Sääminkiä.

Pauli Valjus oli 1950–1980-luvuilla yksi seudun tunnetuimmista miehistä. Maaseudulla hänet tunnettiin tietyksi erityisesti.

1950-luvun alussa Valjus työskenteli silloisessa maanlunastuslautakunnassa, jonka kautta moni Karjalaan kotinsa menettänyt sai uuden alun joko pientilana tai lohkontuna tonttina. Pauli Valjus sai monesta pientilallisesta elinikäisen ystävän. Muistan itse lapsuudestani, miten vaikea isän kanssa oli liikkua esimerkiksi Savonlinnan torilla, joka menneinä vuosikymmeninä oli myös maaseutuväestön kohtaamispaikka. Moni muisti insinöörin ja kerrottavaa oli paljon. Isä jaksoi muistaa kaikkia tervehtijöitä, vaikka tiloja, joilla

hän oli pitänyt lohkomistoimituksen, oli satoja.

Moni muistaa isäni Paulin oikeudenmukaisena ja hienotunteisena ammattimiehenä. Itse pääsin kesäisin pikkupoikana isän mukaan toimituksiin ja pääsin seuraamaan läheltä, miten isä Pauli työskenteli.

Monesti maanjakoon tuntui liittyvän jokin riita naapurusten kesken. Isä oli noiden riitojen keskellä yhtä paljon tuomari kuin maanmittari. Kun lohkominen tai tulevan tien paikka oli sovittu, oli sopu saavutettu myös naapureiden kesken.

Kerran Rantasalmella oli edessä tiukempi paikka ja 10-vuotisen pojan mieltä järkyttänyt paikka. Tulimme toimituspaikalle, jolloin isäntä huusi meille ase kädessä, että tänne ei ole tulemista.

Isä kurkki talon aitan takaa ja huusi takaisin: "Kumpi on parempi, se, että poliisi määrää tien paikan vai maanmittari?"

Isäntä pani aseensa pois ja

pyysi peremmälle.

Illalla tien osakkaat olivat kaikki tyytyväisiä. Keneltäkään ei mennyt tien alle kunnan metsää. Pois lähtiessä isä tokaisi talon isännälle: "Kun kunnolla olitte, en tee tuosta aseesta ilmoitusta polliisille."

Isäntä nyökkätteli häpeissään.

Isä osasi kohdata ihmiset hienotunteisesti. Kerran Heinävedellä oli toimitusaamuna vastassa surupukuinen nainen, joka kertoi miehensä ja poikansa hukkuneen edellisenä päivänä. Isä otti osaa ja ehdotti, että palataan lohkomistoimitukseen myöhemmin. Emäntä kuitenkin totesi, että jos kuitenkin nyt, kun insinööri on taloon tullut. Isä lohkoi sovitus palstan pikkupojan silmin katsottuna äärettömällä hartaudella.

Isä Pauli oli monessa mukana, reservin upseerien toiminnassa, Savonlinnan Mieslaulajissa sen perustamisesta lähtien ja vielä yli 80-vuotiaana seniorilaulajissa sekä perustamassa myös luonnonmukaisten viljelijöiden yhdistystä.

Hän oli meidän neljän lapsen mielestä aina hyväntuulinen, mutta tiukka tapakasvattaja. Kirosoanoja ei sallittu!

Näin ydinperheiden hajoamisen aikakaudella on jopa kiusallista todeta, että en muista isän koskaan oikein kunnolla ottaneen yhteen temperamenttisen äitini Tuijan kanssa. Ja avioliittoa kesti sentään lähes 60 vuotta.

Nuoremmille opiksi isä sanoi: – Sopikaa riitänne ennen nukahtamista. "Anna pusu", oli isä Paulin sovinnon ele vielä heinäkuun lopullakin. Muistinmenetyssairaus ei hänen ikuista huumoriaan nujertanut.

Ville-Veikko Valjus

**Kartografi ja
kotiseutuneuvos
Taisto Saarentaus
20.10.1925–12.09.2006**

Diplomi-insinööri **Taisto Saarentaus** kuoli 12. syyskuuta 2006 vakavaan sairauteen Keravalla. Hän oli syntynyt 20. lokakuuta 1925 Tuusulassa.

Taisto Saarentaus, jonka tunnen vuodesta 1947 lähtien, on toiminut menestyksellisesti meille yhteisen maanmittausalan tehtävissä. Valmistuttuaan diplomi-insinööriksi vuonna 1953 hän toimi virkamiehenä Maanmittaushallituksessa 1.5.1952–1.8.1986. Hän on mainitusta ajanjaksosta ollut Maanmittaushallituksen kartografiseen osastoon kuuluneen toimiston päällikkönä vuosina 1972–86.

Osan tästä ajasta hän on ollut alaisenani toimiessani osastopäällikkönä. Saarentaus on virkauransa aikana perehtynyt laajasti kartta- ja kartografian perusteisiin eli geodesiaan ja kartografiaan. Siirryttyään vuonna 1961 geodeettisesta toimistosta silloiseen kartografiseen toimistoon hän sai tehtäväkseen Suomen ilmailukartaston luomisen. Ilmailumme nopea kehittyminen ja

MAANMITTAUSALAN EDISTÄMISSÄÄTIÖN ADRESSIT

• *Muistamisiin* • *Surunvalitteluihin* • *Huomionosoituksiin*

Tuet maanmittausalaa.

Hinnat 7 euroa yksityishenkilöiltä ja 14 euroa yhteisöiltä.

Tilaukset ja tiedustelut:

Maija-Liisa Kallio-Sainio

puh. 0205 41 5209, maija-liisa.kallio-sainio@maanmittauslaitos.fi.

IN MEMORIAM

laajentuminen toivat mukanaan jatkuvasti uusia haasteita. Erityisesti on mainittava tämän työn tuomat välttämättömät kansainväliset yhteistyön muodot.

Saarentaus nimitettiin vuonna 1972 yli-insinööriksi ja piirustustoimiston päälliköksi. Tällöin hänen vastuulleen tuli varsin monipuolinen karttatuotanto. Siihen kuuluivat Suomen peruskartoituksen loppuvaiheen kartografiset työt, peruskartoista johdetut kartat 1:100 000–1:1 milj. sekä ilmailukartat. Nämä työt vaativat yli puolet toimiston henkilömäärästä 140. Suomen Kartaston viides laitos ja Kartografian automaatiohanke vaativat kumpikin vajaan neljänneksen henkilömäärästä.

Tässä yhteydessä on syytä todeta, että mainittu Suomen Kartasto lienee viimeinen laaja teemakartasto, koska kulloinkin tarvittavien erillisten teemakarttojen valmistus on automaation kehityksen myötä helpottunut. Kartografian automaatiohanke kehitettiin Suomessa todella oivaan karttatuotantoon soveltuvaksi. ICA:n kongressissa Tokiossa 1980 sai automaatioon pohjautuva rinnevarjostekuvas paljon huomiota osakseen.

Luottamustehtävissä Taisto Saarentauksen maanmittauksen, erityisesti kartografian asiantuntemusta käytettiin paljolti. Hän toimi Maanmittausinsinöörien Liiton hallituksen jäsenenä vuodet 1976–80, Suomen Kartografisen Seuran puheenjohtajana vuodet 1981–85 sekä Suomen Teknillisen Seuran maanmittausinsinöörien kerhon johtokunnan jäsenenä ja sihteerinä vuodet 1965–68. Hän kuului Maanmittaus Suomessa 1633–1983 -teoksen (771 sivua) toimituskuntaan kartografian edus-

tajana. Tämän lisäksi Saarentaus toimi Suomen–Norjan rajan-ikäntivaltuuskunnan asiantuntijana vuosina 1975–79.

Siirryttyään eläkkeelle 37. virkavuoden jälkeen vuonna 1986, Saarentaus ryhtyi tutkimaan kotikaupunkinsa Keravan kiinteistönmuodostuksen historiaa 1780-luvulla tehdystä isojaosta alkaen. Tutkimukseensa hän seurasi Keravan maakirjatalojen jakautumista vaihe vaiheelta meidän päiviimme saakka. Tuloksena on painettu kaksiosainen, 334 sivua käsittävä teos, jonka tekstejä elävöittävät lähes neljäsataa jakautumista selventävää kuvaa ja kartaketta. Tämän mittavan tutkimustyön Saarentaus on tehnyt lahjaksi kotikaupungilleen. Teos on tiettävästi ainoa laatuaan ja on sellaisena arvokas avaus maanmittauksen tutkimuskentässä.

Me kartografit kaipaamme syvästi alamme taitavaa osaajaa. Otamme samalla osaa puoliso Raija Saarentauksen ja lasten perhekuntien suruun.

Osmo Niemelä
opiskelu- ja työtoveri

Pentti Hoppu
12.8.1944–19.8.2006

Maanmittarikurssi M66 sai hieman ennen 40-vuotisjuhlakokoukseen surullisia uutisia.

Kurssitoveri maanmittausinsinööri Pentti Heikki Vilhelm Hopun aika oli yllättäen täyttynyt Jorvin sairaalassa kauniina elokuisena lauantaiamuna 19.8.2006 62 vuoden ikäisenä.

Kurssi vietti hiljaisen hetken Pentin muistolle.

Pentti oli syntynyt Oulussa 12.8.1944. Koska Pentti oli jo silloin originelli miehenalku, virallinen syntymäaikakin tuli asiapapereihin ja papinkirjoihin sota-ajan melksessä merkityksi kuukautta todellista myöhemmäksi.

Koulunsa Pentti kävi Helsingissä; ensin ylioppilaaksi Arkadian yhteislyseosta 1964 ja sitten 1966 TKK:lle maanmittarin oppiin. Koska piirtämisen ja taiteellisuuden lahja oli syntymästä saatu, Pentin toisena vaihtoehtona oli Ateneum, mutta sillä kertaa ei valinta sinne osunut kohdalle. Ateneumin poluilta löytyi kuitenkin tuleva elinikäinen kumppani.

Diplomi-insinööritutkinto oli valmis vuonna 1971. Helsingiläispoika halusi ehdottomasti pysyä Helsingissä, jossa perheen perustaminenkin oli jo aloitettu. Niinpä Pentti marssi rohkeasti Hämeentielle geodeettisen toimiston yli-insinööri Seppo Härmälän puheille töitä ky-

symään ja Härmälältä löytyi sopivia töitä, ”kun pojalla on töihin noin sopiva sukunimikin”.

Tästä alkoi pitkä työura, joka kesti käytännöllisesti katsoen samassa, itsenäisessä tehtävässä aina vuoden 2004 loppuun asti, jolloin Pentti siirtyi sairaseläkkeelle. Tehtävä oli kaavojen pohjakartoitusten tarkastaminen, ja se sopi erinomaisesti Pentin rauhalliselle, hieman syrjäänvetäytyväälle ja pohdiskevalle luonteelle. Suomen kunnista löytyy varmasti tuhansia kaavojen pohjakartoitusten karttalehtiä, joiden otsikkolaatikosta löytyy Pentin hyväksymisallekirjoitus. Kun kartat tarkastettiin myös maastossa, Suomi ja sen kartoittajat tulivat vuosien saatossa tutuiksi.

Kartoitusmenetelmien ja -välineiden kehittyessä Pentti toimi aina kaavoitusmittausohjeita uudistavissa työryhmissä itseoikeutettuna asiantuntijana ja tietokoneisiin liittyvät asiat olivat hänelle lukemisen lisäksi hobby.

Organisaatiot muuttuivat; mutta mies ja piippu ja tarkastustehtävät säilyivät.

Pentti oli ihmisenä originelli ja epäsovinnainen, mutta myös älykäs, tunnollinen ja hyväsydäminen.

Hänellä oli myös sarkastista huumorintajua. Jäädessään eläkkeelle hän kertoi kirjoittavansa kymmenosaisen muistelmateoksen ”Diaarinumeroita ja hirtetty virkamies”.

Pentin saatteli Honkanummen hautausmaalle 2.9.2006 runsas sukulaisen ja ystävien joukko.

Pepeä jäivät lähimpinä kaipaamaan aviopuoliso Heljä ja kolme tytärtä perheineen.

Markus Kiuru
Kirjoittaja on Pentti Hopun ystävä opiskelu- ja työajoilta.

TUTUSTU TEKNIIKAN MUSEOON – ja maanmittausmuseoon

Viikintie 1, 00560 Helsinki

Aukioloajat:

kesäkausi 1.6.–31.8. ti–su klo 11–16
syyskausi 1.9.–31.5. ke–su klo 12–16

Lipunmyynti (09) 72 88 44 28

Toimisto (09) 72 88 440

Pääsymaksut:

Aikuiset 5 e, lapset 1 e, opiskelijat 1,5 e

Tekniikan museoon pääsee busseilla 68, 71 ja 73B Rautatientorilta sekä bussilla 74 Hakaniemestä.